

แนวทางการวิจารณ์และประเมินการฝึกพูดแบบเตรียมตัว

บทที่ 7 การพูดนับนิ้วใจ

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
ทักษะเบื้องต้น :			
1. การแต่งกาย (เสื้อผ้า, รองเท้า, เครื่องประดับ...)	สะอาด, เรียบร้อย, สุภาพ ตามหลักสากล เหมาะสมกับตัวผู้พูด, โอกาส และสถานที่	สะอาด, เรียบร้อยพอควร ไม่ค่อยเหมาะกับโอกาสและสถานที่ แต่ยังไม่พอจนดูไม่ได้	ไม่เรียบร้อยหรือไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมกับการปรากฏกายต่อที่ชุมชน (ดูขัดตา)
2. การปรากฏกาย	เข้าสู่ตำแหน่งสง่าผ่าเผย, ทักถูกต้องครบถ้วน, ยืนตัวตรง มีอวางแทน	เข้าสู่ตำแหน่งสง่าพอควร, ทักถูกต้อง, ยืนตัวตรง มีอวางแทน, ปรับไม้ค้ำครั้งเดียว	เข้าสู่ตำแหน่งไม่ค่อยมั่นใจ, ทักครบถ้วน, ยืนค้อมตัว พักขาหรือเท้าแทน, จับไม้ค้ำบ่อย
3. อาการประหม่า	ไม่สามารถสังเกตเห็นเลย ตลอดการพูด	สังเกตเห็นในบางช่วงแต่ไม่รบกวนการพูดมากนัก	สังเกตเห็นเกือบตลอดเวลา และมีมากจนรบกวนการพูด
4. ลักษณะโครงสร้างของสุนทรพจน์	แบ่งการพูดเป็น คำนำ เนื้อหา และสรุปชัดเจน, จัดเวลาให้แต่ละส่วนอย่างเหมาะสม, ทั้ง 3 ส่วน สอดคล้องกัน	โครงสร้างชัดเจนพอควร ยังพอจะเห็นคำนำและบทสรุป, คำนำหรือบทสรุปยาวหรือสั้นไป, ทั้ง 3 ส่วน สอดคล้องกัน	ไม่มีโครงสร้าง, ขาดคำนำหรือขาดบทสรุป, โครงสร้างทั้ง 3 ส่วนมีส่วนใดส่วนหนึ่งไม่สอดคล้องกัน
5. ลักษณะการใช้ภาษาการประกอบกรพูด	ใช้ได้เหมาะสมและเหมาะสม-เจาะ, ดูเป็นธรรมชาติ, เน้นย้ำหรือแสดงภาพพจน์ได้ดี	ใช้พอสมควร, อาจดูไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ แต่เน้นย้ำหรือแสดงภาพพจน์ได้ดี	ไม่ใช้เลยหรือใช้มากจนสับสนไม่สอดคล้องกัน เนื้อหา, ดูไม่เป็นธรรมชาติ
6. คุณภาพของเสียงและจังหวะการพูด	ปรับระดับทึม-แหลม, พลังดัง-เบา, อัตราเร็ว-ช้า, ทิ้งจังหวะหยุดและเน้นคำได้ดี	ส่วนใหญ่ใช้พลังและระดับเสียงได้ค่อนข้างดี ความเร็วและจังหวะพอเหมาะ	ใช้เสียงโทนเดียวหรือดังคงที่, ปรับเร็วช้าไม่เหมาะ จังหวะหยุดหรือเน้นคำผิดพลาด
7. การกวาด/สบตา	ทั่วถึงทั้งห้องและตลอดเวลา, ดูเป็นธรรมชาติ	สบตาผู้ฟังตลอด แต่อาจยังไม่ทั่วถึง	ไม่ค่อยสบตา หรือมองอยู่จุดเดียว
8. ความกระจำจืดของเนื้อหา	เนื้อหาฟังเข้าใจและติดตามได้ง่าย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่สับสนหรือไม่คลุมเครือ	เนื้อหาส่วนใหญ่เข้าใจง่ายไม่สับสน จะมีจุดที่คลุมเครือบ้างในส่วนไม่สำคัญ	ยังมีความคลุมเครือและสับสนอยู่บ้าง บ้างช่วงยังใช้ภาษาที่ซับซ้อนเข้าใจยาก
ทักษะตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายประจำบท (ลักษณะสำคัญที่ต้องให้ความสนใจและวิจารณ์) :			
9. การเลือกเรื่องตามวัตถุประสงค์	เนื้อหาเหมาะต่อการพูดบทนี้อย่างเห็นได้ชัด	เนื้อหาไม่ค่อยเอื้อต่อการพูดบทนี้แต่ยังพอใช้ได้	เนื้อหาไม่เอื้ออำนวยให้ฝึกใช้ทักษะตามวัตถุประสงค์บท
10. ลำดับขั้นตอนการโน้มน้าวใจ*	สังเกตเห็นทั้ง 5 ขั้นตอนและทุกขั้นต่อเนื่องกันเป็นลำดับ	สังเกตเห็นครบทั้ง 5 ขั้นตอน บางขั้นอาจพูดสลับกัน	บางขั้นตอนขาดหายไป โดยเฉพาะเป็นขั้นตอนที่สำคัญ

หมายเหตุ * ขั้นตอนการพูดโน้มน้าวใจทั้ง 5 ขั้นตอนตามลำดับประกอบด้วย 1.สร้างความสนใจ(attention step), 2.บอกความจำเป็น(need step), 3.บอกแนวทางแก้ไข(satisfaction step), 4.ให้ความหวัง(visualization step) และ 5.ให้ลงมือปฏิบัติ(action step) รายละเอียดดูจากหนังสือ “คู่มือฝึกพูด” ของสโมสรฯ

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
11. ประสิทธิภาพของการนำเสนอ	แต่ละขั้นตอนนำเสนอเหตุผล หลักฐาน และตัวอย่างที่เหมาะสมเจาะเหมาะสมชัดเจน	ได้พยายามเสนอเหตุผล หลักฐาน และตัวอย่าง แต่อาจยังไม่เหมาะสมหรือมีน้อยไป	ไม่มีเหตุผล หลักฐาน หรือตัวอย่างที่จะสนับสนุน หรือมีน้อยจนไม่อาจโน้มน้าวใจได้
12. ประเด็นการโน้มน้าวและความเป็นไปได้	ประเด็นนั้นเกี่ยวกับผู้ฟังโดยตรง, วิธีการต่างๆ ทำได้จริงและไม่ยุ่งยากอย่างเห็นได้ชัด	ประเด็นนั้นค่อนข้างเกี่ยวกับผู้ฟัง, วิธีการต่างๆ พอที่จะนำไปทำได้ ไม่ยุ่งยากนัก	ประเด็นนั้นไม่เกี่ยวกับตัวผู้ฟังเลย หรือวิธีการที่เสนอไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
13. ความเชื่อมั่นของผู้พูดที่มีต่อหัวข้อการโน้มน้าว	สังเกตเห็นความเชื่อมั่นที่มีต่อประเด็นนั้นอย่างชัดเจน ไม่ลังเล และหนักแน่น	สังเกตเห็นความเชื่อมั่นไม่ชัดเจน หรือรู้สึกเฉยๆ ต่อประเด็นที่นำมาโน้มน้าวนั้น	แสดงให้เห็นความลังเล ไม่แน่ใจในสิ่งที่โน้มน้าวอย่างชัดเจน จนไม่อาจจูงใจผู้ฟังได้
ทักษะเพิ่มเติม (พิจารณาประกอบการวิจารณ์แต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญตามบทพูด) :			
14. ลักษณะการพูดและคำฟุ่มเฟือย	พูดแบบเป็นธรรมชาติ, ไม่มีคำฟุ่มเฟือยใดๆ เลย	พูดแบบท่องจำมาพูด, มีคำฟุ่มเฟือยบ้างเล็กน้อย	พูดแบบอ่านบท, เห็นคำฟุ่มเฟือยอย่างชัดเจน(มาก)
15. ความราบรื่นในการพูด	พูดพรั่งพรู, ไม่ติดขัด, ไม่สับสนเนื้อหา ไม่หยุดเงิบนานๆ	พูดค่อนข้างต่อเนื่อง, ติดขัดหรือมีสะดุดบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ต่อเนื่อง, มีสะดุดบ่อยๆ, มีนิ่งเงิบไปนานๆ
16. คำควบกล้ำ / การออกเสียง ร-ล	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องเกิน 90 %	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องระหว่าง 60 - 90%	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องต่ำกว่า 60 %
17. การใช้ภาษาต่างประเทศ	ใช้เฉพาะศัพท์เทคนิคโดยอธิบายทุกคำ และใช้แต่คำที่ไม่มีคำแปลภาษาไทย หรือแปลไทยแล้วไม่เป็นที่รู้จัก	พูด(คำที่มีคำไทยอยู่แล้วหรือศัพท์เทคนิค)ปนอยู่บ้างเล็กน้อย บ้างครั้งไม่แปลหรือไม่อธิบายความหมาย	พูดติดปากอยู่ตลอด ทั้งที่มีคำไทยใช้ได้ หรือพูดแล้วไม่อธิบายความหมายหรือแปลเป็นภาษาไทยเลย
18. การอ้างอิงแหล่งข้อมูล	ทุกครั้งที่ยกเอาข้อมูล, คำพูด หรือบทประพันธ์ของผู้อื่นมาก็แจ้งที่มาหรือต้นตอเสมอ	แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล คำพูด หรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดได้เป็นส่วนใหญ่	ไม่แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล, คำพูดหรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดเลย

ประเด็นสำคัญในการพิจารณาให้ผ่านบทที่ 7

- ใช้เวลาอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่มากหรือน้อยเกินกว่าช่วงบวก-ลบ 1 นาทีของเวลาที่กำหนดให้
- ต้องไม่ใช่เรื่องเล่าแต่มีลักษณะของสุนทรพจน์ คือ สังเกตเห็นส่วนคำนำ เนื้อหา และสรุป ได้อย่างชัดเจน
- สามารถโน้มน้าวจูงใจให้ผู้ฟังส่วนใหญ่เห็นด้วยหรือคล้อยตามผู้พูดได้ ซึ่งอาจสังเกตได้จาก...
 - ประเด็นหัวข้อที่เลือกมาโน้มน้าวนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ฟังอย่างชัดเจน อาจเป็นเรื่องที่มีประโยชน์หรือให้โทษต่อกลุ่มผู้ฟังหากปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอของผู้พูดในช่วงเวลานั้น
 - แต่ละขั้นตอนนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ มีหลักฐาน เหตุผล ข้อมูล และตัวอย่างอย่างชัดเจน จนพอพิจารณาได้ว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละขั้นตอน
 - เมื่อถึงขั้นตอนการลงมือปฏิบัติผู้ฟังร้อยละ 50 ของทั้งหมดให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามผู้พูดหรือเมื่อสอบถามในช่วงท้ายผู้ฟังมากกว่าร้อยละ 50 ของที่สุ่มถามตอบปากรับคำว่าจะทำตามผู้พูดอย่างหนักแน่น
- ต้องไม่เป็นการพูดแบบอ่านบทที่เขียนมาตลอดการพูด